

የታሪክ ተጠያቂዎች አንሁን፤***

አምባገነን ቢያልፍም፤ አምባ ገነናዊ ስርአት እንዳለ ነው።

ከፍል አስር

አክሎማ ቢራራ (ዶር)

ከ June 19, 2012 ወዲህ የኢትዮጵያን ሕዝብ በምሉ ሲያነጋግር የቆየው የጠቅላላ ሚኒስትር መለስ መኖር አለመኖር በአፈሻል ደረጃ ለአለም ህዝብ ከዚህ አለም ማረፋቸው August 20, 2012 በህወሓት መንግስት ምክር ቤት አማካኝነት ይፋ ሆነ። ሰው እንደመሆናቸው መጠን፤ መለስ ዜናዊ ታመው ከዚህ አለም ማረፋቸው የፈጣሪ ስራ እንጅ የሰው ስራ አይደለም ብለን መቀበል የሰብአዊነት መለኪያችን ነው። አሰደናቂ የሆነው፤ በተከታታይ የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ቤተክርስቲያን አለቃ የነበሩት በመለስ የተሾሙት አባ ፓውሎስ ማረፋቸው፤ በመለስ ጥብቅ በሽታ ዙሪያ “ኢትዮጵያ የምትመራው በሕገ መንግስት፤ በስርአት እንጅ በአንድ ሰው አይደለም፤ (መለስ ዜናዊ ቢሞቱም)፤ ስር አቱ ይቀጥላል” ያሉት ጀኔራል ሳምራ ዩንስ በጥብቅ ታመዋል፤ መባሉ ወዘተ የተያያዙ መሆናቸው የኢትዮጵያን ሕዝብ እያነጋገረ ነው። በዚህ ጽሁፍ ለማሳሰብ የምፈልገው ከክፍል ዘጠኝ በጣም የራቀ አይደለም። ባጭሩ፤ አምባገነኑ መለስ ከዚህ አለም ቢለዩም፤ የፈጠሩት በጠባብ ብሄርተኝነት የተመሰረተ ኢትዮጵያዊነትን አጥፊ አስተዳደር፤ አምባገነናዊ ስርአት፤ “እድገታዊ መንግስት” ብለው የሰየሙት ከነጻነት ጋር ግንኙነት የሌለው የእድገት ፈር፤ ለጥቂቶች አገልጋይና መከበሪያ የሆነው የኢኮኖሚ አመራር፤ ፕሮግራምና ፖሊሲ አይለወጥም። እንዳለ ይቆያል። የጠቅላይ ሚኒስትሩ ማረፍ ይለውጠዋል ማለት ዘብት ነው።

ከታች የመለስ ዜናዊን ማረፍ ከማወቁ በፊት ያቀረብኩትን ትንተና እንዳለ ለአንባቢዎች እነሆ። ለመጨመር የምፈልገው አበይት ጉዳይ ቢኖር፤ ለህወሓት አገልጋይ የሆነው ፓርላማ ሃይለማሪያም ደሳለኝን ለጊዜው የመለስ ተተኪ ማድረጉ ነው። ይህ አሜሪካኖች በውስጥ ይገፉት የነበረ የድርድር ውጤት መሆኑን እንደገና አሳስባለሁ። መለስን በሌላ የትግራይ ተወላጅ መተካቱ የሚያመጣው ችግር በደንብ ታስቦበት የተደረገ የስልት ውጤት ነው። የደቡብ ብሄረሰብ አባል የሆኑትን ምክትል ጠቅላይ ሚኒስትር መሾሙ፤ ለህወሓት ፋታ ይሰጠዋል፤ እርሳቸው የስር አቱ አገልጋይ እንጅ የዲሞክራሲያዊ ለውጥ ሃዋርያ ሊሆኑ አይችሉም። በአሁኑ ወቅት፤ በተለይ፤ ወጣቱ ትውልድ የሚጠይቀውን የፍትህ ጥያቄ ህወሓት/ኢህአዴግ ሊፈታው አይችልም። የሚያዋጣው፤ መለስ ዜናዊ የጠነሰሰትን በብሄር ልይኑት የተመሰረተ እራይ (Vision) ለውጦ በኢትዮጵያዊ፤ ህዝባዊ፤ ሁለ አቀፍ የሆነና ዲሞክራሲያዊ እራይ መለወጥ ብቻ ነው። ይህን ለማድረግ፤ ህወሓት/ኢህአዴግ ልክ የጠነሰሰትና በስራ ላይ ያዋሉት ግለሰቦች ቀስ በቀስ እንደሚሞቱ ሁሉ፤ ድርጅቱም እንደሰው ማለፉ አይቀርም ብሎ ማሰብን ይጠይቃል። ህወሓት/ኢህአዴግ ከኢትዮጵያ በታች እንጅ በላይ አይደለም። ማንም ድርጅት ቢሆን ከኢትዮጵያና ከኢትዮጵያ ሕዝብ ሊሆን አይችልም። አዲሲ ጠቅላይ ሚኒስትር ለመደራደር በር ከከፈቱ አስተዋጾ ያደርጋሉ፤ ዝግ የሆነ ስርአት ከቀጠሉ፤ ከመለስ ሊሻሉ አይችሉም። ትግላችን ከስርአቱ ጋር ነው እንጅ ከአንድ ግለሰብ ብቻ ጋር አይደለም እያልኩ ስከራከር የቆየሁት ለዚህ ነው።

መልስ ልንሰጥበት የሚገባ ጥያቄ፤

ከፊታችን ተደቅኖ የምናየው አደጋ የኢትዮጵያ ዘላቂነት፤ የመላው ሕዝቧ ሰላም፤ ነጻነት፤ እኩልነት መረጋጋት፤ ዲሞክራሲያዊ ስርአት ማግኘት፤ ዘላቂነት ያለው ፍትሃዊ እድገት መጎናጽፍ ናቸው። እነዚህ የራእይ ዘርፎች ህወሓት/ኢህአዴግ እንዳደረገው በጥላቻ፤ በቂም በቀልነት መገንባት የለባቸውም። ወደፊት የሚፈጠረው ስርአት ከሁሉ በላይ ለመጭው ትውልድ ተስፋ የሚሰጥ፤ ለሁሉም የኢትዮጵያ ዜጎች የሚያገለግል መሆን አለበት። ይህ እራይ፤ ባለፉት አርባ አመታት በምክርናቸው መንገዶች ሊገኝ

አይቻልም፤ ያለፈውን ከተከተልን የትም አንደርስም። በአዲስ መንፈስ፤ በአዲስ እራይ ከተመራን ፍትሃዊ ስር አት ለመገንባት እድሉ አመችና ክፍት ነው። ስለሆነም፤ የችግሮቻችን መነሻዎችን ወደኋላ ስናይ፤ መልሶችን ለማግኘት እንችላለን የሚል ግምት አለኝ።

በአጼ ሃይለ ስላሴ ዘመነ መንግስት፤ የህዝብ ብዛት ከሃያ ሚሊዮን በላይ ሆነ፤ የወጣቱ ክፍል እየበዛ ሄደ ሲባል ሰዎች በድንጋጤ ሲነጋገሩ አስታውሳለሁ። “ወይ ጉድ፤ ምን ልንሆን ነው፤ ምን ሊመጣ ይሆን፤ ምን ልንበላ ነው” የሚሉ ነበሩ። አሁን የህዝብ ቁጥር አራት እጥፍ ሆኗል። የወጣቱ ቁጥር ከህዝቡ፤ ከአምሳ በመቶ በላይ ነው። በዚያ ጊዜ፤ ትኩረቱ በተለይ የወጣቱ ቁጥር እያደገ፤ የትምህርት እድሉ እየሰፋ ከመሔዱ ላይ እንጂ፤ ከሚያስከትለው የፖሊሲ ለውጥ አስፈላጊነት ላይ አልነበረም። ንጉሱና የቅርብ አማካሪዎቻቸው፤ የወጣቱ ብዛት እያደገ፤ ትምህርት እየተስፋፋ በመሄዱ ሊመጣ የሚችለውን ለውጥ እንደ ችግር እንጅ እንደ እድል ከፋች አላዩትም። የኢትዮጵያ ሕዝብ ወጣት እየሆነ ከሄደ፤ አዲስ አስተሳሰብ፤ አዲስ ፖሊሲ፤ አዲስ አመራር፤ ፍትህ፤ ነጻነት፤ አዲስ የመንግስት ስርአት አንደሚያስፈልግ አላዩትም። የስራ እድል መከፈት አለበት፤ የወጣቱ መብት መጠበቅ አለበት፤ በሃገሩ አገዛዝ፤ በሃገሩ እድል መኖር ማመን አለበት። ስደተኝነት፤ አጎብሳጅነት፤ ጥገኝነት እድሉ መሆን የለበትም። የህወሓት/ኢህአዴግ መንግስት ካለፈው ተምሮ የወጣቱን ጥያቄ ሊመልስ አልቻለም፤ ሊመልስም አይችልም። የመረጠው በፖለቲካው፤ በኢኮኖሚው፤ በማህበራዊ ኑሮው፤ ሌላው ቀርቶ በሃይማኖቱ ሁሉ እየገባ፤ ዘላቂነት ያለው፤ ለምርጥ የትግራይ ቡድንና ተባባሪ ለሆኑ ሌሎች አባላት (Narrow Ethnic Elites) የበላይነት የሆነ የመንግስት ስርአትን መቀጠል ነው። አሁን ያለውን፤ በመንግስትአመራር (መለስን በመተካት)፤ በአርቶዶክስ ቤተክርስቲያን (ህወሓት የሾማቸውን ፓትርያርክ በመተካት) ሹክቻና ግብግብ ስናይ ህወሓት አሁንም የሚጥረው ዘላቂነቱን ለማረጋገጥ እንጅ የመጣውን እድል ተጠቅሞ ሁሉን ለሚያካትት ዲሞክራሲያዊ ለውጥ አይደለም። ይህ ባህሪ ዛሬ የመጣ ሳይሆን ከአርባ አመታት በፊት የመጣ ነው፤ በተለይ፤ ከኢርትሪያ ነጻ አውጭ ግንባር፤ ከማርክሲዝም ሌኒኒዝም የተማርነው ፍልስፍና።

በ 1972 እ. አ. አ. ከአሚሪካ ወደ ኢትዮጵያ ለዶክትሬት ማእረግ (Research on land tenure and reform) ምርምርና ለማግባት ስመለስ፤ ያሳሰብኩት ችግር ባሌ ገጠመኝ። ወደ ጓደኞቼ፤ ዘመዶቼ፤ ከመሄድ ይልቅ በቀጥታ ወደ ሶስተኛ ፖሊስ ጣቢያ ተወሰድኩ፤ ታሰርኩ። ቁም ነገሩ ባልሰራሁት ወንጀል “ተገንጣዮችን ደገፍክ” ተብሎ መታሰብ አይደለም። የኤርትራ ነጻ አውጭ ግንባር የሚያደርገውን ያውቅ ነበር። ወንጀሌ፤ በተገላቢጦሽ፤ የኤርትራን መገንጠል “እደግፋለሁ” የሚል ጽሁፍ ግንባሩ፤ በስሜ ጽፎ ለኢትዮጵያ መንግስት ስለላከ ነው። ግንባሩ የተጠቀመው የውጭ አገር ሰዎችን፤ የኤርትራን ተወላጆች ሳይሆን፤ ሌሎች ኢትዮጵያውያንን ነበር። በወቅቱ፤ የኤርትራ ነጻ አውጭ ግንባር እኛን ለመከፋፈል ይጠቀምበት የነበረውን ብልሃት አሁንም የህወሓት መሪዎች ይጠቀሙበታል። አንዳንድ የህወሓት የበላይ ግለሰቦች ለኢትዮጵያና ለመላው ሕዝቧ ካላቸው ታማኝነት የበለጠ ለኤርትራ ባለስልጣኖች ያላቸው ወዳጅነት “ወንድማማችነት” ያይላል። ለጠባብ ብሄርተኛነት ያላቸው ታማኝነት ያይላል። ያ፤ በኔ ትውልድ፤ በብሄር/ብሄረሰብ ስም ይካሄድ የነበረው መቀራረብ አሁንም በህወሓት ውስጥ እንዳለ ነው። አገራችን ወደቧን ያጣቸው፤ ብዙ ሽህ ኢትዮጵያውያን የሞቱበት፤ መረጋጋት የሌለበት፤ ጥገኝነት የተፈጠረበት ወዘተ ለዚህ ነው። የመለስ ዜናዊ “አምልኮ” ራይስጥ ቅርስ (Legacy) ከዚህ ሊለይ አይችልም። እሳቸውና የቅርብ ጓደኞቻቸው ለሃገራችንና ለሰብዓዊ ሕዝቧ (diverse population) የፈጠሩትን ችግር አውርሰው ያለፉ መሆናቸውን ታሪክ ይመሰክራል።

ህወሓት ሆነ ሌሎች በብሄር/ብሄረሰብ የሚመሩ ሃይሎች የሚያደርጉት ብልሃታዊ መከፋፈል እንደቀጠለ ነው። ብንቀበል፤ ባንቀበልም፤ በተቃዋሚው ክፍል ውስጥ የሚካሄደው የእርስ በእርስ መወንጀጀል፤ ሽሙጥ፤ መጠላለፍ፤ የስም ማጥፋት ዘመቻ፤ የግለሰብን ክብርና ሰብእነት ማዋረድ፤ አገር ሳይኖር የስልጣን ውድድር፤ “እኔ ለሃገሬ ከእናንተ ይበልጥ አውቃለሁ” ወዘተ፤ የሚል አስተሳሰብ፤ ለኢትዮጵያ ዘላቂ ግዛታዊ አንድነት፤ ለመላው ሕዝቧ ሰላም፤ ፍትህና የህዝብ ስልጣን እውን መሆን ጉዳት አምጥቷል፤ እያመጣ ነው፤ ወደፊትም ያመጣል። የዚህ አይነት የመከፋፈልና እርስ በእርስ የመነታረክ ባህል፤ አመለካከት ባህሪና ተግባር ካልቆመ አሁንም ለውጥ ለማምጣት አይቻልም። አገራችን በአደጋ አፋፍ ላይ ስታንገጥብ ትቆያለች፤ ድህነትና ጥገኝነት ይቀጥላል፤ ወጣቱ ትውልድ እድሉ ስደት ይሆናል። ይህ፤ በብሄር ሆነ፤ በሃይማኖት የሚደረገው መከፋፈል መቆም ያለበት ከጥቂቶች በቀር፤ ለአብዛኛው ህዝብ ስለማይብጅ ነው። በቅርቡ የተጀመረውን የህብረት ጥሪና ከአንዳንድ ክፍሎች የሚደረገውን ትችት ስንመለከት ይህ የመዝለፍና የመከፋፈል ባህሪ አሁንም እንደቀጠለ እናየዋለን። ልዩነቶችን የሚያባብሱት በተቃዋሚ ክፍሎች በብልሃት እየገቡ እኛን መስለው እኛን የሚከፋፍሉን ግለሰቦች ስላሉ ጭምር ነው። ልዩነቶች ካሉ፤ በጨዋነት ለመነጋገርና ለመፍታት ያልቻልነው ለዚህ ነው። እነዚህ ሰርጎ ገቦች በአጼ ሃይለ ስላሴ ጊዜ የኤርትራ ነጻ አውጭ ግንባር፤ በደርግ ጊዜ፤ ህወሓትና ሌሎች ይጠቀሙበት የነበረውን ፈር (መንገድ) እየተከተሉ ናቸው። ሌላው ቀርቶ በኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን አመራር ውስጥ እየገቡ፤ በስደት ያለው ቤተክርስቲያንና አባላት ከሶስት ሊከፋፈል—የስደቱን ሶኖድ ደጋፊ፤ ህወሓት የመረጠውን ሲኖድ ደጋፊና “ነጻ” መሆን እንፈልጋለን የሚሉትን አብያተ ክርስቲያን ተቋሞች ደጋፊ የሆነ አንድ እምነትን ከሶስት የከፋፈለ ሂደት ለመፍጠር ችሏል። ይህ ሊሆን የቻለው እኛ ስለፈቀድን ጭምር ነው።

ከህወሓት የሚመጣው ክስና ስም ማጥፋት፤ የፖለቲካ ሆነ የሃይማኖት ክፍፍል መኖር ምንም አያስደንቅም። ካልከፋፈለ የበላይነትን ይዞ ለመቆየት አይችልም። ሰላም፤ ፍትህ፤ አብሮ መኖር፤ ዲሚክራሲያዊ ለውጥ የምንፈልግ ከሆነ፤ ከተቃዋሚው ክፍል የሚመጣውን መከፋፈል፤ እርስ በእርስ መጋጨት ዝም ብለን፤ እያየን እንዳላየን፤ ለመመልከት አንችልም። ከሁሉ በላይ ተጠቃሚ የሚሆኑት ጠባብ ህወሓት/ የኢህአዴግ የበላይነትና የኢትዮጵያ የውጭ ጠላቶች ናቸው። የኢትዮጵያ የውጭ ጠላቶች በምንም አይነት አገራችን ሰላም፤ ዘላቂነትና ፍትሃዊ ያለው እድገት እንዲኖራት አይፈልጉም። በክፍል ዘጠኝ ለማሳየት እንደሞከርኩት፤ በተደጋጋሚ የምናየው ችግር፤ እኛ ኢትዮጵያዊያን ለመሰብሰብ ስንጀምር፤ ህወሓት ነጥሎ ይከሰናል፤ ያስረናል፤ ያሳድድናል፤ ያዋርድናል፤ ይገድለናል። ለዚህ የሚጠቀምበት ዘዴ በመካከላችን ልዩነቶችን መፍጠር፤ መጠቀም፤ እርስ በእርስ መሰብሰብ እንድንወንጀጀልና ጀሮ ጠቢወች እንድንሆን በማድረግ ጭምር ነው። እኛ ለህወሓት/ኢህአዴግ ዘላቂነት እየሰራን ነው ማለት ይህ ነው። በልዩነት ላይ የምናጠፋው ጉልበት፤ እውቀት፤ ገንዘብ ከሚያስማሙን ላይ ቢውሉ ኖሮ እስካሁን ለወገን የሚያኮራ ስራ በሰራን ነበር። በአንድ ድምጽ፤ ለአንድ አላማ በቆምን ነበር። የኢትዮጵያንና የአለምን ህዝብ ወደኛ ለመሳብ በቻልን ነበር። ፈቃደኞች ከሆን፤ አሁንም እንችላለን። ለዚህ ነው፤ ያለፈውን ስህተት አንድገም ብለን በጋራ መነሳት ያለብን።

ያለፈውን ስህተት አንድገም፤

ባለፍቱ አርባ አመታት ብዙ ስህተቶች ሰርተናል። እዚህ ላይ ለማስታወስ የምፈልገው አንድ አቢይ ነገር አለ። የንጉሱን ስርአት ለመጣል ብዙ የተማሩ ኢትዮጵያውያን፤ ከጀርባ ያለውን ሴራ ሳይመረምሩ፤ ለጠባብ ብሄርተኛ የፖለቲካ እንቅስቃሴወችና ለውጭ አገር መንግስታት ድጋፍ ሰጥተው አሁን ለደረሰው ቀውስ አስተዋጦ አድርገዋል፤ አድርገናል። ማንም “ከደሙ ንጹህ ነኝ” ለማለት የሚችል የለም። ህወሓት ደርግን ተቃውሞ በተሰማራበት ወቅት፤ ያን አስቃቂ መንግስት በመጥላትና ለመጣል

ስንል፤ ብዙዎቻችን ኣብረን ተሰልፈናል፤ ረድተናል። መንግስቱ ሃይለማሪያም የመራው ደርግ፤ አገር ወዳድና ትውልድ የማይተካቸው፤ አገር ወዳድ መሪዎች፤ የሰራዊትና እዝ አባላት፤ ምሁራንና ወጣቶች ሲገድል፤ ወይንም ሲያስገድል፤ ወይንም እርስ በርሳችን እንድንገዳደል ድጋፍ ሲሰጥ፤ በጀርባ የመጣ በዘር እርዳታአለም የተበረዘ፤ አገራችን ሰላም የነሳት፤ ቡድን በቀጥታም ሆነ በድብቅ አጠናክሯል፤ አጠናክረናል። ይህ፤ ያላሰብነውም ሆነ ያሰብነው ድጋፍ የእርስ በእርስ ንትርከን፤ ቂመኝነትንና ቂም በቀልነትን፤ አለመግባባትን፤ ለስልጣን ስግብግብነትን፤ ሆዳምነትን፤ መጥፎ የፖለቲካ ባህልን ትቶልን ሂዷል። ይህ አስተዋጾ ባይኖር ጠባብ ብሄርተኛው የህወሓት ቡድን የፖለቲካ የበላይ፤ የኢኮኖሚ ሙሉ-በሙሉ ተቆጣጣሪ ሊሆን አይችልም ነበር። አሁንም፤ ቢሆን ይህ የመከፋፈል፤ የቂም በቀል፤ የራስ ወዳድነት ባህል እያደከመን ባልሄደ ነብር። ብዙ የተማረ፤ ልምድና ሃሻት ያለው የሰው ሃይል ቢኖረንም፤ ለዚህ ድክመት ገና ብልሃት አልነደፍንለትም። ሌላው ቀርቶ የምንነጋገረው፤ የምንሰበሰበው፤ ከምናውቃቸውና ከለመድናቸው ጋር እንጅ ከሌላ ከማናውቃቸው ኢትዮጵያዊያን ጋር አይደለም። የምንጠላቸውን ተቃዋሚዎች እንደጠላት የምንወንጀለው መጥፎ ባህል ተከትለን ነው።

ከሃይለ ሰላሴ/ከደርግ መንግስት ጀምሮ፤ የጎሳ ፖለቲካ አለማዋጣቱን እያየን አሁንም በጎሳ የፖለቲካ አለም፤ “ከቁሳር በላይ ቁሳር ነኝ” የምንል ብዙ ነን። አገር ለውጭ መንግስታትንና ሃብታሞች እየተቸረቸረ፤ እኛ በብዛት እየተሰደድን፤ ብዙ ሚሊዮን ኢትዮጵያዊና በርሃቭ አለንጋ እየተገረፉ፤ በአመት ብዙ ቢሊዮን ዶላር ከሃገር በስርቆት እየወጣ፤ ወዘተ፤ ለፖለቲካ ስልጣን የምንሻማ አለን። ችግሩ ሁሉን ብሄር/ብሄረሰብ የሚመለከት መሆኑ እየገባን የምናተኩረው ከቡድናዊነት፤ ከመንደረኝነት፤ ከልዩነቶቻቸው ላይ እንጂ በጋራ ከምንጋራቸው እሴቶች ላይ አይደለም። ያለውን ችግር በብዙ መለኪያዎች ለማሰስ ይቻላል። ለምሳሌ፤ አገር ውስጥ የተቋቋሙትን ከዘጠና ያላነሱ፤ የብሄር ፖለቲካ ድርጅቶች ማየት በቂ ነው። አሁን ያለው አመራር በተአምር ቢወድቅ የብሄር ፖለቲካ ድርጅቶች በምን አገራዊ አጀንዳ እንደሚመሩ ማንም አያውቅም፤ አቋማቸውን አልገለጹም። ማን ከማን ጋር እጅና ጓንቲ ሆኖ እንደሚቀርብ አናውቅም። ግልጽነትና ድፍረት አለ ለማለት ያስቸግራል።

ለምሳሌ፤ በመተካካቱና በሕዝብ አልገዛም ባይነት የሕዝብ አመጽ ቢነሳና ለውጥ ቢመጣ፤ አንቀጽ ሰላሳ ዘጠኝን እንዴት እንደሚመለከቱ አናውቅም። የክልልን ጉዳትና ጥቅም እስካሁን አላወቁትም ለማለት አንችልም። ተጠቃሚው ማን እንደሆነ፤ የተጎዳው ማን እንደሆነ ያውቁታል። ካላቸው ፍልስፍና ግን ፈቀቅ አላሉም። ዘዴዎቻቸው መቀየር ካላማቸው አይለያቸውም። ብዙ የውስጥ ታዛቢዎች የሚሉት፤ እነዚህ የብሄር ስብስቦች፤ የህዝብ አመጽ ቢነሳ ከሌላው ህብረተሰብ ጋር እንዴት እንደሚቆሙ አናውቅም ነው። ይህን ሊመልሱት የሚገባቸው መሪዎቹ እንጅ እኛ አይደለንም፤ ተራውም አባል አይደለም። ህወሓት የተከለብንን በዘር የተከፋፈለ ስርአት አሁንም መከተላቸው ግን፤ ለቆሙለት ህብረተሰብምም ሆነ ለኢትዮጵያ ከጥቅሙ ይልቅ ጉዳቱ ያመዘነ ነው። ህወሓትን ብንወስድ፤ የሚከተለው የጠባብ ብሄርተኛ አመራር፤ ለራሱ ተራ አባላትም ቢሆን አደገኛ እንደሚሆን እያደር እናየዋለን።

ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ “ባይመለሱ” ምን ይሆናል?

የጠቅላይ መለስ ዜናዊ “አምልኮ” ለህወሓት አባላትና ደጋፊዎች ስጋትና አደጋ ማምጣቱ አያጠያይቅም። ሕዝብ በአንድ ላይ ከተነሳ፤ የፈለገው መተካት ቢመጣ፤ የመለስ ዜናዊ ፍልስፍና ማለፉ አያጠራጥርም። ሆኖም፤ በዘላቂነት ደረጃ፤ ምንም አይነት የአመራር መተካካት ቢመጣ፤ ህወሓትና ተጠቃሚ የሆኑ የኢህአዴግ መሪዎችና ምርጥ አባላት በቀላሉ ስልጣናቸውን አይለቁም። ሌላ ቀርቶ፤ ካልተገደዱ፤ ለመደራደርም ፈቃደኛ አይሆኑም። ለምን ብለው? በአሁኑ ወቅት ኣብዛኛው ዘገባ ስለ መለስ ዜናዊ መኖር ማረፍ ሲሆን፤ የውጭ ታዛቢዎች—ለምሳሌ፤ ግራሃም ፖብልስ፤ ሪኔ ለፎርት፤ ቴሬንስ ላየንስ፤

የፋይናንሻል ታይምስ፤ ኢኮኖሚስት፤ ጋርዲያን፤ ዋሽንግተን ፖስት፤ በሃገራችን የመተካካት ፉክክር እንደነበረ፤ አለመረጋጋት እንደሚቀጥል እንጂ መለስን በርግጥ ማን የተቃዋሚው ክፍል ለመደራደር ብቃት እንዳለው ወይም እንደሌለው አይጠቁሙም። ሊጠቁሙም አይችሉም።

ስብሰብ አድርጌ ስመለከተው፤ ከነዚህ ዘገባዎች የገበየኋቸው ቁም ነገሮች አሉ።

- ጠቅላይ መለስ ዜናዊ እንደተጠረጠረው ከአሁን ከዚህ አለም ተለይተዋል፤ ህወሓት/ኢህአዴግ ግን እሳቸውን በተመሳሳይም ባይሆን፤ ቢታማኝነታቸው የማያወላዱ ለመተካት ለመተካት ችለዋል፤
- እድገት ያለምንም ነጻነት፤ ዘላቂነትና ፍትሃዊነት ይኖረዋል ያሉት የመለስ መንግስት ስርአት ከታላቅ ውጥረት ላይ እንዳለ፤ ያለ ሕዝብ ተሳትፎ ድህነት እንደማይወገድ፤ ሙስናና ከህግ ውጭ ከሃገር የሚወጣው የውጭ ምንዛሬ በብዙ ቢሊዮን ዶላር እንደሚቀጥል፤
- በአመት ከሚገኘው አራት ቢሊዮን ዶላር እርዳታ፤ ከስደተኞች ከሚገኘው፤ በአመት ከሶስት ቢሊዮን ዶላር በላይ ከሚሆነው የውጭ ምንዛሬ፤ አብዛኛው እየተሰረዘ፤ ለጥቂቶች ማክበሪያ ወደ ውጭ እንደሚጎርፍ፤ ለዚህ የሚቀጣው የኢትዮጵያ ድሃ ሕዝብ እንደሆነ ይቆያል፤
- የመለስ መንግስት በአንዳንድ፤ በተለይ በመሰረተ ልማት የሚጨበጥ እድትን ሊያመጣ ቢችልም መዋቅራዊና የፖሊሲ ለውጥ ለማምጣት አለመቻሉ፤ ለአብዛኛው ድሃ ክፍል አስተማማኝ ኑሮ አለመፍጠሩ፤ ሃገራችንና ተራውን ሕዝብ ለአደጋ እንደዳረገው፤ የዋጋ ግፍሽት እንደሚቀጥል፤ ምልክቶቹ ጎልተው ይታያሉ፤
- የመለስ መንግስት ከሶስት እስከ ሰባት ሚሊዮን የሚገመት (የተሸጠ/የተከራየና ለወደፊት የታቀደ) ሔክታር ለም መሬት ለውጭ መንግሥታትና የግል ሃብታሞች፤ ምርጥ የትግራይ ተወላጆች ማስተላለፉ ለምግብ ዋስትና ሆነ ለድሃው ገበሬ ጉዳት የሚያመጣ መሆኑ፤ ለሃገራችንም ግዛታዊ አንድነት አደጋን መጋበዙ ይታያል፤
- የመለስ ዜናዊ የእድገት መንግስት ከሁሉም በላይ የቁጥጥር ኢኮኖሚ ስርአት መዘርጋቱ የሃገራችን ከበርቴዎች አድሎ በሌለበት ሁኔታ እንዳይሰሩ፤ እንዳያመርቱ፤ እንዳይወዳደሩ፤ ገንዘባቸውን በአገር ውስጥ አንዳይጠቀሙ እንደሚያግድ፤ ፓርቲውና እንደ ኤፌርት ያሉ ከመቶ በላይ የሆኑ ድርጅቶችን የሚቆጣጠሩ ተቋሞች ኢኮኖሚውን በሞኖፖሊ እንደያዙትና አድሎው ኢኮኖሚውን መንግስት ለመቆጣጠር ወደማይችልበት ደረጃ እየመራው ይታያል፤
- ህወሓት/ኢህአዴግ የፈጠረው ስርአት ለነጻነት፤ ለእኩልነት፤ ለሰላም፤ ለዲሞክራሲ ተሳትፎና አገዛዝ ጸር መሆኑ ችግርን እንደወለደ፤ እንደሚወልድ አመልካቾች እየሰፉ ይታያሉ፤
- የምእራብ መንግስታት፤ በተለይ አሜሪካ፤ አዲስ ወዳጅ አገሮች፤ በተለይ ቻይና፤ ከሁሉ በላይ መረጋጋትን እንደመረጡ፤ ወደፊትም እንደሚመርጡ በሃይል ማሪያም ደሳለኝ መሾም እያየነው ነው፤
- የመለስ ክስልጣን በሞት መለየት፤ የነጻነትና የዲሞክራሲ ጭላንጭል ማሳየት ቢችልም፤ የተቃዋሚው ክፍል መከፋፈሉ፤ ደካማ መሆኑ፤ በአንድ ድምጽ ለአንድ አላማ አለመቆሙ መተካካቱ ከህወሓትና ከኢህአዴግ ቁጥጥር እንዳለወጣ አሳይቷል።

የተቃዋሚው የመደራደር አቅም ሊጠነከር የሚችለው፤ በልዩነት ላይ በማተኮር ሳይሆን፤ በአንድ ላይ፤ ለፍትህ፤ ለሰላም፤ ለድርድር፤ ለብሄራዊ እርቅ፤ ለነጻነትና ለኢትዮጵያ ዘላቂ ጥቅም ለመቆም ሲቻል ነው። ለዚህ የሚረዳ ሁኔታን ለማመቻቸት የሚችለው በውጭ ያለው የተቃዋሚ ሃይል ሲሰበሰብና

በዘላቂነት ተባብሮ ሲሰራ፤ ገንዘቡን፤ እውቀቱን፤ ምክሩን አገር ቤት ላሉ እውነተኛ ተቃዋሚወች ሲሰጥ ነው።

ከነዚህ ግንዛቤወች መካከል ለመረዳት የምንችለው፤ የአንድ ፓርቲ ስርአት እንደሚቀጥል፤ ለዚህ የአሜሪካ መንግስት፤ ሌላ አማራጭ የለም ብሎ ስለገመተ፤ ለህወሓት/ኢህአዴግ የውስጥ ድጋፍ እንደሰጠ ነው። ከዚህ ድምዳሜ የደረሰበት ዋና ምክንያት ከአንድ ፓርቲ አምባ ገነን መንግስት ጋር ፍቅር ስላለው ሳይሆን (ይህ በዘላቂነት እንደማይዋግ በሙባረክ አይተውታል)፤ የተቃዋሚው ክፍል የተከፋፈለ፤ የሚሰራውን በብልሃት የማይከተል፤ ደካማ፤ ብቃት የሌለው፤ የማይሰበሰብ፤ አብዛኛው በብሄር የተደራጀ ነው በማለት ነው። ሌላው፤ የወጣቱ ቁጥር እያደገ ቢሄድም፤ ለመታገል፤ የራሱን ሙባት ለማስመስከር ገና አልተዘጋጀም የሚል ግምትም ስላለው ነው። በወጣቱ ላይ ያለው አመለካከት የኢትዮጵያን ባህል አለማወቅን ያሳያል። ወጣቱ የህወሓት/ኢህአዴግን ስርአት እንደማይቀበል በዘጠና ሰባቱ ምርጫ አሳይቷል፤ አሁንም በተቻለው ይታገላል። የሕዝብ አመጽ ዳር እስከዳር ከተያያዘ፤ ፊት ለፊት የሚታገለው ወጣቱ ትውልድ መሆኑን አልጠራጠርም። ነጻ ምርጫ ካለ፤ አብዛኛው የኢትዮጵያ ሕዝብ የተቃዋሚ ክፍሉን እንደሚደግፍ አልጠራጠርም። ይህን ለውጭ መንግስታት ማሳመን ያለብን እኛው ነን። ባጭር አነጋገር፤ ጠቅላይ ሚኒስትሩ ቢሞቱም ህወሓት/ኢህአዴግ ከስልጣኑ ወደ ኋላ አይልም። በውስጡ ላሉ ደጋፊወች አስታራቂ የሆነ፤ ኢህአዴግና የኢትዮጵያ ሕዝብ ይቀበለዋል ብሎ የሚገምተውን አማራጭ ከስራ ላይ ውሏል። ለጊዜው ፋታ ሰጥቷል።

ከላይ ያለው እንዳለ ሆኖ፤ የውስጥ የመተካካት ግብግቡ ግን የጦፈ ነበር ለማለት የሚያስችሉ ብዙ መለኪያዎች አሉ። አንዱ ግብግብ በህወሓት ውስጥ የተካሄደው ዝግ ድርድር ነው። ሁለተኛው፤ በሕወሓት የበላዮችና በኢህአዴግ መካከል የተካሄደው “ጠቅላይ ሚኒስትርነቱ ለኔ ይገባኛል፤ የኔ ተራ ነው” የሚል ግብግብ ነበር። ሁለቱም ግብግቦች ቀላል አልነበሩም። ለምሳሌ፤ ግልጽነት ቢኖረው፤ ህገ፤ መንግስቱም ባይደነግገው፤ ፓርላማው ምክትል ጠቅላይ ሚኒስትሩ መለስን ለመተካት ይችላሉ የሚለው መለስ በጥብቅ መታመማቸው ሲታወቅ ለህዝብ በተገለጸ ነበር። እንደተወራው ፤ ለጊዜውም ቢሆን፤ ይህ አማራጭ ከስራ ላይ ውሏል። ብይውል ኖሮ፤ በኢህአዴግ ውስጥ ያለው ልዩነት ሊፈነዳ ይችላል ነበር። ሃይለ ማሪያም ደሳለኝ መለስን ባይተኩ ለገዥው ፓርቲ አደጋ እንሚፈጥር ያውቁታል። ማለትም፤ ህወሓት ምክትል ጠቅላይ ሚኒስትሩን ወደጎን ትቶ ሌላ ትግራይ ቢሾም ሊመጣ የሚችለውን አደጋ አውቀውታል፤ ይህን በሚገባ የተገነዘበው ስብሃት ነጋ ነበር። አንዳንዶች የህወሓት አባላትና ደጋፊወች የፈሩት፤ ምክትል ጠቅላይ ሚኒስትሩ መለስን ከተኩ፤ ቀስ በቀስ ስልጣን ከጥቂት የትግራይና የኤርትራ ተወላጆች ወደ ሌሎች ይዞራል በሚል ነበር። ከሆነም ሌሎች ከኢኮኖሚጥቅሞች ጋር የተያያዙ ሁሉ ከአደጋ ላይ ይወድቃሉ የሚል ስጋት እንዳለ ለመገመት አያዳግትም። የመለስ መተካት በብልሃት፤ በምስጢር፤ በድብቅ፤ በውሸት ፕሮፓጋንዳ ተይዞ የነበረው ሽግግሩ ሊያመጣ የሚችለውን አደጋ በማመዛዘን ነው ለማለት ይቻላል።

ሶስተኛው ችግር በህወሓት/ኢህአዴግና በተገለለው ተቃዋሚ ክፍል ያለው መቃቃር ነው። የመለስ ከዚህ አለም ማለፍ የድርድር ጭናንጭል ሊያመጣ ይችላል የሚሉ አሉ። አሜሪካኖችም ድርድር እንዲደረግ፤ እርቅና ሰላም እንዲሰፍን፤ ተቃዋሚ ፓርቲወች ተደራድረው ወደፊት፤ አንድ አይነት የ “ሽግግር መንግስት” እንዲቋቋም፤ ቀጥሎም፤ ነጻና ተጽኖ የሌለበት ምርጫ እንዲካሄድ ይፈልጋሉ ቢባል አያስደንቅም። ይህ፤ የረጅም ጊዜ እቅድ ይመስላል። ከጥቅማቸው ግን ፍንክች አይሉም። አገራችን ከአደጋ ለመታደግ ከተፈለገ፤ ህወሓት/ኢህአዴግ፤ በአንድ በኩል፤ በሌላ ደግሞ፤ ተቃዋሚወች በሙሉ፤ አሜሪካኖችና ሌሎች መንግስታት፤ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ወዘተ በአስታራቂነት ደረጃ ሆነው፤ ለብሄራዊ ሰላም እርቅና ሽግግር ያልተቆጠበ ጥረት ቢያደርጉ፤ ለመጀመሪያ ጊዜ በኢትዮጵያ የመድብለ

ፓርቲ ዲሞክራሲ አገዛዝ መሰረት ለመጣል ይቻላል፤ ሆኖም፤ ይህ አማራጭ፤ ከምኞት በላይ ላያልፍ ይችላል።

ለተቃዋሚው ህሉ፤ አማራጭ ሊሆን የማይችለው፤ አምባ ገነንን በአምባ ገነን፤ በአንድ ብሄርተኛ አገዛዝ የተመሰረተ ፓርቲን በተመሳሳይ መለወጥ ነው። ይህ ከሆነ፤ መሰረታዊና ፍትሃዊ ለውጥ ሊያመጣ አይችልም። መሰብሰብ፤ አብሮ መስራት፤ መፈላለግ፤ አገር ውስጥ ካሉ እምቅና ግልጽ ታጋይ ድርጅቶች ጋር በጥበብ መቆራኘት፤ ለእነዚህ አገራዊ ለሆኑ ፓርቲዎች የገንዘብ፤ የቴክኒክ፤ የሃሳብ፤ የሞራል ውዝተድጋፍ መስጠት የሚያስፈልገው ይህ እንደገና የማይገኝ እድል እንዳያመልጥ ነው። በጠባቡ በማየት፤ ለጊዜያዊ ጥቅም ብቻ የቆሙ የብሄር ድርጅቶች የእርቅ፤ የሰላም፤ የአብሮ ተቻችሎ መኖር፤ የግለሰብ ነጻነት፤ የኢትዮጵያን ግዛታዊ አንድነት፤ ወዘተ የያዘ ድርድርን ለመፈለጋቸው ማስረጃ የለም፤ ማስታወቅ ያለባቸው መሪዎቻቸው ናቸው። አንዳዶቹ መሪዎች፤ ብቸኛ ተጠቃሚ ሆነው ለመቆየት ይፈልጋሉ። ለምሳሌ፤ ህወሓት ለራሱ በመከፋፈል ለሚገኝ ጥቅም የፈጠረውን የአማራውን ብአዲያንን ስናይ የአማራን ህብረተሰብ ማገልገል ቀርቶ የራሱንም አባላትና አመራር ጥቅምና ስልጣን ለማሰከበር አልቻለም፤ አይችልም። በአሁኑ የስልጣን ግብግብ ስልጣን ይገባኛል ብሎ በአንደበት ለመቆም የሚችል አመራር የለውም። ካለው፤ ለሚወክለው ህብረተሰብ የማስታወቅ ሃላፊነት አለበት። አጎብዳጅና ሎሌ እንዲሆን የተፈጠረ ድርጅት የክልሉን ጥቅም፤ የህብረተሰቡን መብት ለመታደግ ነጻነት የለውም።

ለምሳሌ፤ ወልቃይት ጠገዴ፤ ወዘተ ለትግራይ ክልል ሲሰጥ፤ የዋልዳብ ገዳም በህወሃት ትእቢተኞች ተደፍሮ ሲታረስ፤ የአማራ “ህብረተሰብ ነህ፤ ወደመጣህበት ክልል” ተመለስ ተብሎ ብዙ ሽህ አማርኛ ተናጋሪ ከደቡብ ሲሳደድና ሲሰደድ፤ ቤቱ ሲቃጠል፤ ንብረቱ ሲወድም፤ ኑሮው ሲናጋ፤ ራሱን፤ የአማራ ወካይ ነኝ የሚለውን ድርጅት ተራው ህዝብ የሚስቅበት፤ “የት ነበርክ፤ ለማን ደረስክ” ብሎ የሚጠይቀው ለዚህ ነው። የኢትዮጵያ ወሰን ተደፍሮ፤ በመለስ ትእዛዝ ለሱዳን መንግስት በምስጢር ሲሰጥ፤ ዋልዳብ በልማት ስም ሲታረስ፤ ይህ የህወሓት ፍጥረት አጎብዳጅ ሆኖ በቃለ አቀባይነት ስራ አስፈጽሟል። የሰሜን ሱዳን መንግስት ለህወሓትና ለሱዳን ተብሎ ሁለት ቆንጽላወች በጎንደር ክፍለ ሃገር ሲያቋቁም ለምን ብሎ ያልጠየቀ፤ እንዲያውም “እልል” ብሎ አስተናጋጅ የሆነ ድርጅት ነው። የሚያሳየው አንድ ነገር ቢኖር፤ የትም ቦታ ቢሆን፤ የብሄር ፖለቲካ ድርጅቶች የሚያገለግሉት ህወሓትንና የራሳቸውን የበላዮች ጥቅም እንጅ ይወክላሉ የሚሉትን ህብረተሰብ አይደለም። በጋምብየላ፤ በአሮምያ፤ በአማራ፤ በደቡብ፤ በትግራይ፤ ወዘተ የሚታየውም ስእል ከጎንደሩ ጋር ይመሳሰላል። ስለዚህ፤ በአገር ውስጥና በውጭ ያለው የዘር፤ያለፈ የፖለቲካ ታሪክ፤ የመደብ፤ የጾታ፤ የፖለቲካ ወዘተ ክፍፍል ለህወሓትና ለኢህአዴግ የበላዮች አሁንም ጠቅሟቸዋል።

የውጭ ታዛቢዎች ይህን “የከፋፍለህ ግዛው” ጠቢብ እምቢ ብለን አለመተባበራችን የድክመታችንን ጥልቀትና ስፋት ያሳያል ይላሉ። ይህን ጎጆ አስተሳሰብ ለመለወጥ የምንችለው በሃገር ቤትና በውጭ የምንገኝ ተቆርቋሪ ነን ባዮች ብቻ ነን። ይህን ችግር ለመፍታት፤ ተደጋግፍን በፍጥነት ስራ ከሰራን፤ ለመደራደር ያለንን አቅም ከፍ ያደርገዋል። ካላደረግን የመለስ ከዚህ አለም ማለፍ አይለውጠውም። ስለ መለስ ዜናዊ በየቀኑ በተከታታይ ስናወራ ቆየተናል። ነገ ስለምን እንደምናወራ አላውቅም። ህሉም መገናኛ ብዙሃን፤ ድህረገጾች፤ ስብስቦች ሊነጋገሩበት የሚገባው ያላጠናነው አበይት ጉዳይ ለመደራደር ማነቆ የሚሆን የማንከደው ሌላ ችግር አለ። የኢኮኖሚ ጥቅም ይባላል። የመለስ ከዚህ አለም ማለፍ፤ ይህን የጥቅም እትብት አይሰብረውም፤ እንዲያውም ሊያጠናክረው ይችላል።

የአጎብዳጅ አገዛዝ፤

ህወሓት/ኢህአዴግ ራሱን አጠንክሮ ለማቆየት ቡድኑና ደጋፊወቹ ሃብት የሚያካብቱበትንና የሚጠቀሙበትን መንገድ የሚያቃና፤ ደንቡን የሚያመቻች፤ ህጉን የሚጠመዝዝ ቡድን ነው። ሌላው ቀርቶ በጠቅላይ ሚኒስትሩ ብርቱ ህመም ወቅት፤ መሪወቹ “በመኖር አለመኖራቸው” ዋሽቷል። በረከት ሰሞን መለስ ዜናዊ በመስከረም እንደገና ወደ ስልጣናቸው ይመለሳሉ ሲል፤ ስብሃት ነጋ፤ አድርጎት በማያውቀው፤ እንዲያውም “ጠላት ነው” በሚለው መገናኛ ብዙሃን፤ በኢሳት፤ “ መለስ ያሉበትን አላውቅም፤ አገር ቤት ያሉ አይመስለኝም፤ መረጋጋት አለ፤ አመራርና ውሳኔ የሚደረገው በጋራ ነው፤ መተካካት የሚካሄደው በሕገ መንግስቱና በፓርቲው አስተዳደር ደንብ” ነው ወዘተ ያሉበት ተጻራሪ የሆነ ገለጻ፤ ሆነ ተብሎ የተደረገ ነበር። በረከትና ስብሃት ነጋ አይነጋገሩም፤ አይገናኙም፤ የሚሰሩትን አያውቁም ብለን አንዳልተሞኘን አምናለሁ፤ ያውቃሉ። ማን ምንና ለማን እንደሚናገር ግምተው የቀርቡ መሆኑን መለስ ካረፉ በኋላ አየነው። ግልጽነት የሌለው መንግስት መለስ “በመጥፋታቸው” ለአዳማጭ ግልጽ ይሆናል ብሎ መገመት መለስ የፈጠሩትን በምስጢር የሚካሄድ ስርአት አለማወቅ ነው። መለስ ቢኖሩም ባይኖሩም ስርአቱ እንዳለ ይቆያል እያልኩ ደጋግሜ ያሳሰብኩት ለዚህ ነው። የስርአቱ ተጠቃሚወች ብዙ ናቸው። የሚደግፋቸው የስላላና የመከላከያ ሃይል ቀላል አይደለም።

ህወሓት ከራሱ ቡድን ውጭ የሆኑ ወይንም የሚቃወሙ፤ ወይንም ተፎካካሪ የሆኑ ሁሉ የመወዳደሪያ መስክ የሌላቸው/የማይፈቀድላቸው ስርአቱ በምስጢር፤ ለአንድ ቡድን የበላይነት፤ አገልጋይነት ስለተፈጠረ ነው። ነጻ የሆነ መገናኛ ብዙሃን የማይፈቀደው ለዚህ ነው። ነጻ የሆነ መገናኛ ብዙሃን ቢኖር ኖሮ የኢትዮጵያ ሕዝብ በጨለማ አይኖርም ነበር። የበላይነትን ለመጠበቅ፤ ነጻ የሆነ መገናኛ ብዙሃን አጥፍቷል፤ ጋዜጠኞችን አስሯል፤ አስድዷል። ተወዳዳሪን አጎብዳጅ ማድረግ፤ ወይንም ደካማ ማድረግ፤ ወይንም በጥቅም መግዛት ያስፈልገዋል። ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ሲመሩት የቆየው ህወሓት የግል ኩባንያ የመሰለ መዋቅርና ግልጽነት የሌለው አመራር ስር እንዲሰድ ያደረገውና ሁሉ አጎብዳጅ ሆኖ እንዲያገለግል ያስገደደው ለስልጣንና ጥቅም ሲል ነው። ተቋሞች መሪው በድንገት ቢሞት እንዲያገለግሉ የተሰሩ ናቸው። ከጽንሱ፤ የህወሓት አገዛዝ ለግልጽ ውድድር፤ ለነጻነት፤ በራስ ለመተማመን ባህል፤ ለእውነተኛ ኢትዮጵያዊነት የተዘጋጀ፤ ቡድን አይደለም። ለእርሱ ታዛዥ ያልሆነ ሁሉ፤ ተቀባይነት የለውም። ለአጎብዳጂነት፤ ትልቅ ዋጋ የሚሰጠው ለዚህ ነው። ህወሓት፤ አጎብዳጂ ድርጅት ወይንም ግለሰብ ክብርና ነጻነት እንደሌለው ያውቃል። በራሱ አይተማመንምና። ስርአቱን ቢቃወምም፤ በግሉ፤ በልቡ፤ በቤተሰቡ፤ በቅርብ ወዳጅ እንጂ በይፋ አይደለም።

የህወሓት/ኢህአዴግ ቡድን በመስማማት፤ ተቻችሎ በመኖር፤ ለስልጣን በመደራደር አያምንም። በተለይ፤ የፖለቲካ ስልጣን በመካፈል አያምንም። ህወሓት በኢትዮጵያዊነቱ ኮርቶ፤ ተባብሮ፤ ተቻችሎ፤ የሁሉም ጥቅም በህግ ተከብሮ፤ የሚኖርባትን ኢትዮጵያ ለመገንባት የተነሳ አለመሆኑን የሚያሳዩ ብዙ ማስረጃወች አሉ። የበላይነትን ለመጠበቅ ብዙሃኑን በፍርሃት፤ በመከፋፈል፤ በቂም በቀልነት፤ በማሰር፤ በመግደል፤ ያላጠፋውን፤ አጥፍቻለሁ ብሎ እንዲያምን በማስገደድ፤ በማሳደድ፤ ከስራ በማስወጣት፤ አገር ለቆ እንዲወጣ በማድረግ ወዘተ ቆይታውን የሚያረጋግጥ ቡድን ነው። ስልጣኑን የሚያራዝመው በዚህ ጥበብ ነው። በድሃና ጥገኛ አገር፤ ከቻይና በተዋሰው ዘዴ፤ በብዙ መቶ ሚሊዮን የሚታስብ ብር ለስለላ፤ ለደጎማ፤ ለሃይማኖት መከፋፈያ፤ ለጉብ የሚያወጣው ለዚህ ነው። የግለሰብን መብት በማቀብ የራሱን ቡድን መብት ያጠናከራል። ስልጣኑ እንዲራዘም፤ የጥቅም አንድነት ይፈጥራል። ስለዚህ፤ ከሃገር አንድነትና ነጻነት፤ ከህዝብ ሉአላዊነትና እኩልነት ይልቅ ጠባብ የጥቅም መተሳሰርን ያስቀድማል። የጥቅም አንድነት ማስረጃው በፓርቲውና በጦር፤ በስለላ፤ በፖሊስ፤ በአስተዳደር እና በልዩ ልዩ ባለስልጣኖች መካከል ያለው እትብት፤ በውጭ የግልና የመንግስት ተጠቃሚወች ያለው

የጥቅም ሰንሰለት የሚያንጸባረቀው ስእል ነው። በኢንቬስተሮችና በህወሓት መካከል ያለው መቆላለፍም የሚአመልክተው ይህን ነው። በአሁኑ ወቅት ሊታበል የማይችለው ጠባብ ዘረኝነት/ብሄርተኝነት፤ መንግስት፤ ተቋሞችና ፓርቲው የተሳሰሩ መሆናቸው ነው። ይህ የጥቅም መቆላለፍ ሊፈታ የሚችለው በመተባበር ብቻ ነው። መለስ ስላረፉ ይህ አይቀጥልም ለማለት የሚያስደፍር ማስረጃ የለኝም።

ሊሰበሰቡን የሚችሉ አንኳር/አበይት ጉዳዮች፤ እሴቶች አሉ፤ እንጠቀምባቸው፤

መለስ ዜናዊ ለሃያ አንድ አመታት የመሩትን የህወሓትን መንግስት የማንቀበለው፤ ለሃገር የቆመ መንግስት ባለመሆኑ፤ የጠባብ ዘረኝነት አገዛዝን በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይ ጭኖ ለራሱ ቡድን፤ ለውጭ ከበርቴወች፤ ለውጭ መንግስታትጥቅም አገሩን አሳልፎ በመስጠቱ፤ በእድገት አሳቢ፤ ነጻነትን ወንጀል በማድረጉ፤ የህዝብን ሰብአዊ መብቶች ለስልጣን ሲል ወንጀል በማድረጉ፤ ስልጣንን ተጠቅሞ ዘረፋንና ስርቆትን እንደ ጀግንነት በመቁጠሩ ጭምር ነው። ይህን፤ የህወሓትን የአጭር ጊዜ በጥቅም፤ ለጥቅም የተገነባ እሥስር፤ በሃገር ጥቅም፤ በኢትዮጵያ ግዛታዊ አንድነትና ነጻነት፤ በሕዝብ ዲሞክራሲዊ መብትና ሉአላዊይነት፤ በሕዝብ እኩልነት፤ በህግ የበላይነት፤ የተመሰረተ ተሳትፏዊ መነጽር ስናየው ስርአቱ የፈጠረው አደጋ (system) ጎልቶ ይታያል። የነጻነትን ጥቅም ከተጋራን ይህ ስርአት መለወጥ አለበት ማለት ነው። ይህን ከተቀበልን፤ የመለስ መኖር አለመኖር መጥፎው አገዛዝ አይለውጠውም። ለለውጠው የሚችል የኢትዮጵያ ሕዝብና ለሕዝቡ የቆሙ ሃይሎች በዘላቂነት ለመታቸው ሲሰበሰቡ ብቻ ነው። ለዚህ የሚሰበሰቡን አንኳር የሆኑ መሰረተ ሃሳቦችና እሴቶች አሉ። አስቸጋሪ የሆነው፤ እንዚህን ይዘን፤ ተከባብረን፤ ከጎሳ በላይ አስበን፤ ተቻችለን፤ ተደማምጠን፤ መጠላለፍንና ለስልጣን የመሻማት ጉጉትን ወደ ጎን ትተን፤ አገር ውስጣና ውጭ ካሉ የዲሞክራሲዊ ለውጥ ታጋዮች ጋር ተባብረን፤ ፍትህ ለሚፈልገውና ለሚገባው ለመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ አብረን የመታገል ፈቃደኛነት አለመኖሩ ነው። የወቅቱ አንገብጋቢ ጥሪም ይህ ነው። በእነዚህ መሰል፤ አስተባባሪ ሃሳቦች ከተስማማን፤ በጎሳ፤ በብሄር/ብሄረሰብ መደራጀቱ በምንም ሊያዋጣን አይችልም። ህወሓትን/ኢህአዴግን በራሱ እንደመተካት ይሆናል። ስብስቦችን ከሚያከራክሩት አንዱ አቢይ ጉዳይ፤ በብሄር መደራጀት መሆኑን አውቀን ውይይት ማድረግና መፍታት አለብን።

ካለፈው ድክመታችን ተምረን “ለሃገርና ለፍትህ” ስንል እንነሳ፤

ህወሓትን/ኢህአዴግን መቃወም ብቻ ችግሩን ሊፈታ አይችልም። ከባድ የሆነውና የማንነጋገርበት የራሳቸንን ድክመት ማየት ነው። አርአያ በመሆን ፋንታ ጠብና ጥላቻ ማሰፋፋት፤ መዘላለፍ፤ መከፋፈል፤ ልማዳችን ሆኗል። ችግሮችን በመመከር፤ በእርጋታ፤ በመረዳዳት ለመፍታት አለመቻላችን ለዚህ ማስረጃ ነው። መንግስት ራሱ ባወጣው ህግ ከመገዛት ፋንታ የራሱን ህገ ጥሶ ህዝብን ማሳደድ፤ ማስር፤ ሰው አገሩን እንዲለቅ ማስገደዱን፤ ቀን በቀን እያየን፤ አሁንም ለአንድ ሃገር/ወገን አለመነሳታችን የታሪክ ተጠያቂ ያደርገናል። ተስፋ የሚሰጥ፤ ህብረ ብሄር አጀማመር ስናይ ለዚህም አቃቂር አናወጣለን። ሌላ አማራጭ እንፈጥራለን ብለን እንዘጋጃለን፤ ማፍረስ ሚያችን ሲሆን ለተተኪው ትውልድ ምን ትተን እንደምናልፍ አናስብም። ህያው ሆነን እንደምንቆይ የምንሳብ ብዙ ነን። አንዱ ከመለስ ማለፍ የምንማረው ለህያወነት ዋስትና እንደሌለን ነው። ይህ ድክመት፤ የስርአቱ ጥፋት፤ በደልና ሰቆቃ ብቻ ሳይሆን የራሳችን ችግሩን በሚገባ አለማየት፤ የራሳችን መበታተንና መዘላለፍ፤ የራሳችን አገር ሳይኖር ለስልጣን መወዳደር ወዘተ ጭምር ናቸው። የኢትዮጵያ ግዛታዊ አንድነት ዘላቂነት የሚኖረው፤ አድሎና የበላይነት ሲወገድ ነው። የማንክደው ግን፤ የኢትዮጵያ አንድነት የሚጠቅመው ለሁሉም ኢትዮጵያውያን መሆኑን ነው። ከኤርትራ መገንጠል ለመማር እንችላለን። ዘላቂነት፤ ከፍትህ ጋር መያያዝ ያለበት ለዚህ ነው።

ዘላቂነትና ፍትህ ከፈለግን፤ እኩልነት፤ ነጻነት፤ ለህግና ለህዝብ ተገዥ የሆነ የስርዓት አማራጭ ለመገንባት ቀን ከሌት መስራት አለብን። በቅርቡ የተጀመረው በጋር የመስራት ሂደት አነዳላ ሆኖ፤ አሁንም ስለዚህ ድክመት በግልጽ፤ በሰፊው ስንወያይ አይታይም። አንድ የውጭ ታዝቢ ነገሩ አስገርሞት እንዲህ አለ። “አንድ ኢትዮጵያ ዲሞክራሲ የሚያወራ፤ የሚነታረክ፤ የሚሰበሰብ፤ የሚንጫጫ፤ የለም። ግን ምን ቁም ነገር ለሃገራችሁና ለድሃው ህዝባችሁ ምን ስራችሁ ብዬ ስጠይቅ አጥጋቢ መልስ አላገኘሁም።” ፕሮፌሰር ዶናልድ ለቪን ደጋግመው፤ “ኢትዮጵያውያን በጋራ ሁነው የሃገራቸውን ችግር የሚፈቱ መቸ ይሆን” የሚሉት ጥያቄ አሁንም አልተመለሰም። ለዚህ አባባል መልስ የመስጠት ሃላፊነት የሁላችንም ነው። የሚረዱንና የምንስማማባቸው አገራዊና ህዝባዊ ጉዳዮች እንዳሉ ከላይ ጠቅሻለሁ።

ለማጠቃለል፤ የእኛ ትውልድ በኢትዮጵያና በመላው ሕዝቧ ስም ብዙ አገራዊ ሙከራወችና በተመሳሳይ ብዙ ስህተቶች ሰርቷል፤ አሁንም ይሰራል። መወያየት፤ መሰብሰብ፤ መደራጀት፤ አስፈላጊ መሆኑ አያጠያይቅም። ግን፤ መሞከር ብቻ በቂ አይደለም። መለስ ዜናዊ የሚደነቁት፤ በላማቸው የጸኑ በመሆናቸው ጭምር ነው። በቢቢሲ በሞታቸው ዙሪያ የተደረገውን ዘገባ ስለማ ትዝ ያለኝ አላማቸውን እንዴት ለአፍሪካና ለቀረው አለም ህዝብ ለማሳመን አንደቻሉ ነው። በኢትዮጵያ ውስጥ በሰሩት ባንስማማም፤ ይህን ለመካድ አንችልም። በሃገር ውስጥ ፍትሃዊ ስር አት ቢያቋቁሙ ኖሮ አመለካከታችን በለወጡት ነበር። አላደረጉም። ስላልሆነም፤ የኢትዮጵያ ሕዝብ እስካሁን የበላይ እንዲሆን ጠቃሚና አገልጋይ የሆነ የአገዛዝ ስርዓት ለመገንባት እንዲችል እሳቸው መሰናክል ሆነው ነበር፤ ተቃዋሚው ክፍልም ያደረገው አስተዋጾ አለ ለማለት አንችልም። በተቃዋሚው በኩል ሲታይ፤ በሕዝቡ ስም፤ ተሰብስበናል፤ ተመካከረናል፤ ሞክረናል፤ ነግደንበታል ለማለት የሚያስችሉ መለኪያወች አንዳሉ ብዙ ኢትዮጵያውያን ታዛቢወች ጽፈዋል። ለዘላቂ የሃገር ግዛታዊ አንድነት፤ ለመላው ሕዝብ ነጻነት፤ እኩልነት፤ ፍትህ፤ ለዲሞክራሲያዊ ስልጣን እውን መሆን በሃገር ውስጥና በውጭ ብዙ ስብሰቦች ተካሂደው ‘የውሃ ሽታ’ ሁነዋል። አሁን፤ የመለስ ማረፍ ይህን ጎጅ ባህሪ ይለውጠው ይሆን? ያለፉትን ስብሰቦች እንይ።

ኢህአዴግ ስልጣን ከመያዙ ከአንድ አመት በፊት በቶሮንቶ፤ ካናዳ፤ አምስት የፖለቲካ ድርጅቶች-- ኢህአፓ፤ ኢድህ፤ መኢሶን፤ ኢፒዲ ኤና ቲፒዲ ኤም-- በወሰዱት እርምጃ፤ ሃያ ሁለት የሚሆኑ የማህረሰብ (Civic) ና፤ የሙያ ድርጅቶች ተሰብስበው ያወጡት ፕሮግራም መሰረት ሳይዝ ቀረቷል። ይህን ድክመት የተመለከቱ ግለሰቦችና ድርጅቶች፤ እንደገና እ አ በግንቦት 1991 (ህወሓት ስልጣን በያዘበት ሰሞን) የኢትዮጵያ ዲሞክራሲያዊ ሃይሎች ቅንጅትን መሰረቱ። ኢዲሃቅ፤ በኢትዮጵያ ስምና በመላው ሕዝቧ ፍትህ ፈላጊነት መሰብሰቡ የሚደነቅ ጅምር መሆኑን ያሳያል። ያደከመውና ህልውናውን ያሳጣው፤ የህወሓት ሰላዮች ሰርገው ገብተው ባደረጉት የማከፋፈል ተግባር ነው። ሆኖም፤ የኢዲሃቅ መሪወች ለዚህ ሰለባ ለምን ንቁና ታታሪ አለመሆናቸው ያጠያይቃል። ከህወሓት መሰሪነት ባሻገር ልንማረው የሚገባን ሃቅ፤ የኢዲሃቅ ስብሰብስብ በጋራ የሚጋራው ራዕይ አልነበረውም። የጋራ ራዕይ፤ ለምሳሌ፤ የኢትዮጵያ ግዛታዊ አንድነት፤ የመላው ሕዝቧ ስርጭትና እኩልነት፤ የህግ የበላይነት አስኳል መመሪያ ካልሆኑ፤ መሰብሰቡ፤ ዲሰኩሩ፤ ዳንኪራው የትም አያደርስም። ለግል የመንፈስ ሰላምና እርጋታ ሊሰጥ ይችላል፤ መሰረታዊ ለውጥ አያመጣም። ኢዲሃቅ ሲመሰረት ስለነበርኩ፤ ለመመስከር ብቁነት አለኝ። የማስታውሰው፤ መተማመን፤ አብሮ መስራት፤ ገንዘብ አዋጥቶ ዘላቂ ተቋም መስርቶ መስራት አስፈላጊ ነው ማለቴን አስታውሳለሁ። ከሁሉም በላይ ያሳሰብኩት፤ ዋናው ኢላማችን፤ መመሪያችን “ኢትዮጵያ” የምትባል አገርን፤ “ኢትዮጵያውያን” የሚባሉ ዜጎችን ማእከል ማድረግ (Put Ethiopia and the Ethiopian people as a whole on the radar screen)

የሚለው መርህ አሰራሪ መሆኑን ነው። ባለመሆኑ፤ ኢዲሃቅ ወደቀ። የተወጣጣው ሩብ ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ዋጋ አጣ።

ከኢዲሃቅ በኋላ ሌሎች ብዙ ጥቃቅንና ታላላቅ ሙከራወች ተደርገዋል። እነዚህን ተከታታይ ስብሰቦች ከህወሓት/ኢህአዴግ የሚለያቸው ብሄራዊና ህብረ ሕዝባዊ፤ ለሰላም፤ ለፍትህ፤ ለነጻነት፤ ለእኩልነት፤ ከነጻ ምርጫ ለሚመጣ የሕዝብ ስልጣን መቆማቸው መሆኑ ነው። ፓሪስ አንድና ፓሪስ ሁለት እኣ አ 1993 እና 1997 የተካሄዱ ሲሆን፤ በቀደምተኛነት የተሳተፉት ዘጠኝ ድርጅቶች፤ መኢሶን፤ ኢህአፓ፤ ህብረ-ሕዝብ፤ መድሀን፤ ህብኮፓ፤ ትትኢ፤ አነግ፤ ደቡብ ህዝቦችና አርዱፍ ነበሩ። አንዱ የሚለያቸው፤ በጥላቻ ይሰሩ የነበሩ የህብረ ብሄርና የብሄር ድርጅቶች (እያፓና መኢሶን) የሚጋሯቸው አንኳር ጉዳዮች ላይ ስምምነት መድረሳቸው፤ ከህወሓት/ኢህአዴግ ጋር በአንድ ላይ ለመደራደር መዘጋጀታቸው ነበር። ያላሰቡት ግን፤ አንደኛ በውስጣቸው ዘላቂነት ያለው የጋራ ራእይ አለመኖሩ፤ ሁለተኛ ከድርጅቶቻቸው በላይ ለተስማሙበት አገራዊ አላማ በዘላቂነት አለመቆማቸው፤ ሶስተኛ ስነ መግባርና ካሰቡት የሚያደርሳቸው የስራ እቅድ (Project) አለማውጣታቸው ናቸው። አራተኛ፤ ህወሓት/ኢህአዴግ ለመደራደር ያለው ፈቃደኝነትና ዝግጁነት በሚገባ ያላሰቡበት መሆኑ ነው። ለመደራደር፤ ሁለቱም ወገኖች ከስልጣን መጋራት የሚመጣውን ጥቅምና ጉዳት ማመዛዘን ነበረባቸው። የሚመጡ መሰናከሎችን ተቋቁሞ ስልት እየቀየሱ መጓዝ ነበረባቸው። ለምሳሌ፤ በፓሪስ ሁለት አነግ ባልታሰበ ምክንያት አልተሳተፈም። አሁን በአንዳድ ድርጅቶች አመለካከትና አሰራር የምናውቀውም ይህን አይነት ተደጋጋሚ የሆነ ከሃገር በላይ ለድርጅት ተገዥነትን ነው። የድርጅት ነጻነት ተብሎ የሚነገርለት አስተሳሰብ እስከ መቼ እንደሚቆጣ ያየነው አይመስልም።

ካለፈው የምንማረው፤ ህወሓት/ኢህአዴግ ያለውን ሃይል አመዛዝኖ፤ የተቃዋሚወችን ድክመትና አቅም አውጥቶ አውርዶ አልደራደርም ብሏል። ተቃዋሚው ክፍል አብሮ ለሃገራዊ አማራጭ ካልተነሳ፤ ካልተባበረ፤ አሁንም ያለፈው ችግር ይደገማል። የተቃዋሚው ክፍል በሚገባ ያልተገነዘበው ልዩነቶችን አስወግዶ አቅሙን ካልገነባ፤ ማንም የሚረዳው ሃይል እንደ ሌላ ነበር፤ አሁንም ይህ ሁኔታ አንዳለ ነው። ከድርጅት በላይ ለሃገር፤ ለመላው ሕዝብ ነጻነትና ፍትህ መቆም የሚያስፈልገው ለዚህ ነው። የድርጅት አምልኮ ካልተወገደ፤ የመለስ ማረፍ ለነጻነት ጎህ አይቀድም።

ከእነዚህ ስብሰቦች ግዙፍ የሆነው በዋሽንግተን ዲሲ፤ እኣአ በ 2003 የተካሄደው የኢትዮጵያ ዲሞክራሲያዊ ሃይሎች ህብረት (ኢዴሃሕ) የተባለው ከምርጫ ዘጠና ሰባት በፊት የተካሄደው ውይይት ነው። በዚህ ስብሰብ አለም ባንክ በሃላፊነት እየሰራሁ በነበረበት ወቅት፤ በግል ደረጃ ተጋብዝ ሰለተካፈልኩ፤ ሂደቱን አይቸዋለሁ። የማስታውሰው፤ ስብሰባው አገራዊ፤ ጥልቀት የነበረውና በጨዋነት የተካሄደ መሆኑን ነው። ስለሆነ ተስፋየ ከፍ ያለ ነበር። ያለኝን ሁሉ አበርክቻለሁ፤ ሊቀመንበሩ ሁሉን በማግባባት የመሩት ስብሰብ ነበር። በዚህ ስብሰብ የተካፈሉት፤ መኢአድ፤ ኢህአፓ፤ መኢሶን፤ ህብረ-ሕዝብ፤ ኢዴህ፤ ደቡብ ህዝቦች፤ ኢብሶ፤ ትዴት ናቸው። ትኩረቱ፤ ጥናትና ትንተና ላይ ነበር።

እኔን የሳባኝ፤ የስብሥቡ አገራዊነት፤ በፍትህና ሌሎች ዲሞክራሲያዊ ሃሳቦች ላይ የአላማ አንድነት የነበረበት መሆኑ፤ በብሄር የተደራጁና በህብረ ብሄር የተደራጁ ድርጅቶች የመተማመን ባህልን ለማጠናከር ሊያደርጉ የወሰኑት ሂደት፤ በመወያየት፤ አብሮ በመስራት ችግሮችን ለመፍታት የሚያግደን ነገር የለም የሚል ስሜታቸው ነበር። ሆኖም፤ ሌሎች ግዙፍ ድርጅቶች፤ ለምሳሌ፤ አነግ፤ ባለመገኘታቸው ችግሮቹ የማይፈቱ መሆናቸውን የሚያሳይ ሁኔታ እንደነበር ለመረዳት ችያለሁ። በስብሰቡ ካየኋቸው ነገሮች አንዱ፤ በስራ አለም ላይ የተሳተፈ፤ በተለይ በውጭ አገር የስራ ግለሰብ እንደሚያውቀው፤ እኔም በአለም ባንክ የተማርኩት፤ ላወቀበት የአስተሳሰብ ልዩነቶች በመደማመጥና በውይይት እንደሚፈቱ ነው። ሃሳቡን ከግለሰቡ መለየት የሚያስፈልገው ለዚህ ነው።

የኢትዮጵያን ሕዝብ ለዘላቂ ሰላም፤ አብሮ ለመኖር፤ ለሃገር ግዛታዊ አንድነት፤ ለመላው ሕዝብ ከቀጥታ የመምረጥ ድምጽና መብት የሚገኝ ፍትሃዊና ወካይ የመንግስት ስነስርዓት (Representative government) ሊያደርሰው የነበረው የምርጫ 97 (2005) የቅንጅት መንፈስ ቦታሪካችን ከፍተኛውን ቦታ ይዞ ይገኛል። ይህን ምርጫ የሚለየው፤ መላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ህወሓትን/ኢህአዴግን “አንፈልግም፤ ድምጻችን ይከበር፤ ለእኛ ተወካይ የሆነ መንግስት ይቋቋም” ማለቱ ነበር። አደጋውን ያየው የመለስ ዜናዊ መንግስት አጠፋው፤ የሕዝቡን ፍላጎት አኮላሸው። ለዚህ በሰላም የተመሰረተ የሕዝብ አመጽ መሰረት እንዲይዝ ያስፈልግ የነበረው የቅንጅት ድርጅታዊ ጥንክርናና የአመራር አዋቂነትና ጠንካራነት ነበር። ድርጅቱና አመራሩ በውስጥ የተከሰተውን ልዩነት ወደ ጎን ትቶ በስልት፤ በጥበብ፤ በዘዴ ቢሰራ ኖሮ የተሻለ ውጤት ባስገኘ ነበር። ልክ እንደ እምቧይ ካብ የተናደው አመራር ለመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ተስፋ የሚያስቆርጥ አሰራርና ባህሪ አሳይቶ ተበታተነ። ይህን ድክመት፤ ሕዝቡ እስካሁን አልረሳውም፤ በመሪዎች ላይ ያለው እምነት እንደገና መታደስ አለበት ማለት ነው።

ዘላቂነት ያለው አገራዊ የፖለቲካ ድርጅትና የማይበገር አመራር የሚያስፈልግ መሆኑን የኢትዮጵያ ሕዝብ ከቅንጅት ልምድ አስተምሮናል። ለዚህ ሌላ አማራጭ የለም። ተቃዋሚ ሃይሎች ይህን ያለፈ ድክመት አጠነው፤ ለወደፊቱ በሰብሳቢ አገራዊ ራዕይ፤ ለፍትሃዊ ስርዓት እውን መሆን፤ ሳይበገሩ በአንድ ድምጽ፤ በአንድ ስልት መነሳት አለባቸው። በተናጥል እንደራደር ቢሉ፤ የሚያቆዩት የህወሓት/ኢህ አዴግን ጸረ ፍትህ መንግስት ብቻ ነው። ይህን እውነት የመለስ ማለፍ አይለውጠውም።

የጋራ ራዕይ ወሳኝነት፤

የምንጋራው ራዕይ ከሌለ የትም አንደርስም። በአንድ ኢትዮጵያ ማመን ራዕይ ነው። በሁሉም ዜጎች የእድል እኩልነት ማመን ራዕይ ነው። በሰላም፤ በነጻነት፤ በሕዝብ ድምጽ፤ በሕዝብ የበላይነት፤ በህግ የበላይነት ወዘተ ማመን ራዕይ ነው። ራዕይ እውን የሚሆነው፤ በመተማመን፤ በመደማመጥ፤ በመቻቻል፤ ለሃገር ግዛታዊ አንድነት፤ ለመላው ሕዝብ ፍትህ በማሰብ ውይይት ተደርጎ በአንኳር አገራዊ ጉዳዮች ላይ ስምምነት ላይ ሲደረስ፤ እያንዳንዱ ተሳታፊ ስምምነቱን ወደ ኋላ ሳይል ከስራ ላይ ሲያውል ብቻ ነው። ለዚህ፤ ስነ መግባር ያስፈልጋል (Code of Conduct)። ከላይ የተጠቀሱት ስብስቦች፤ የሚጋሩት ራዕይ፤ የሚዳኙበት ስነ መግባር አልነበራቸውም።

ሁሉም እንደፈለጉ ወደ ድርጅቶቻቸው (Silo) ሂደው መስራት ጀመሩ፤ ስብስቦችና ሂደቶች አልተጣጣሙም።

የኢትዮጵያ ሕዝብ የሚመኘውን ከሕዝብ ብቻ የሚመጣ፤ ለሕዝብ ብቻ አገልጋይ የሆነ ስርዓት ለመገንባት ነው። እድሉ አሁንም ከፍት ነው። እድል ከፍት መሆኑ ብቻ ጥቅም አያመጣም። ወሳኙ አገራዊ የፖለቲካ ድርጅት፤ ለዚህ ብቁነት ያለው የማይበገር አመራር መገንባት ነው። በውጭ ያለን ተቃዋሚ ሃይሎች መጀመሪያ በመካከላችን ያሉ ጥቃቅን ልዩነቶችን ወደ ጎን ለመተው ከቻልን፤ አቅማችን በጋራ፤ ለጋራ አላማ ከገነባን፤ አገር ቤት ለሚንቀሳቀሱ አገራዊ ለሆኑ ለዋጭ ሃይሎች አስተዋጾዎች ለማድረግ እንችላለን። የውጭ አምባሳደሮች ሆነን የአለምን አስተሳሰብ ለመለወጥ እንችላለን። ተቃዋሚ ሃይሎች በጋራ ለድርድር እንዲበቁ የአቅም ግንባታ ስራ ለመስራት እንችላለን። የመጀመሪያው እርምጃ፤ በቅርቡ የተመሰረተውን የተቃዋሚ ሃይሎች ስብስብ በያለንበት መደገፍ፤ ሌሎች ድርጅቶች እንዲተባበሩ፤ አብረው ገብተው እንዲሰሩ መጎትጎት፤ የድጋፍ ቅርንጫፎች በየቦታው እንዲቋቋሙና አብረው እንዲሰሩ መቀስቀስና ተግባራዊ መስራት ነው።

የመለስ ዜናዊ ከዚህ አለም መለየት ለመላው ኢትዮጵያ ሕዝብ እድል ሊከፍት ይችላል። ይህን ሊያመለጥ የሚችል እድል የመጠቀም ጥበብ ግን ከተቃዋሚው ሃይል መምጣት አለበት። አዲስ

ምእራፍ ለመክፈት ከተዘጋጀን ማንንም የማይለይ፤ ሁሉን የሚሰበስብ አማራጭ ማቅረብ አለብን።
አለበለዚያ የችግራችን መነሻ መለስ ዜናዊ ነበሩ ብለን ማውራቱ ምንም አያዋጣነም።

ይቀጥላል

August 21, 2012